

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 148/03-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Jána Auxta a Juraja Horvátha prerokoval sťažnosť Ing. S. M., trvale bytom K., zastúpeného advokátkou JUDr. J. K., K., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/99 (pôvodne vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 19 C 701/91, neskôr na Obvodnom súde Košice pod sp. zn. 19 C 106/93) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. S. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/99 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/99 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. S. M. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk (slovom Jednostotísíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť Ing. S. M., bytom K., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý uhradiť Ing. S. M. trovy konania vo výške 8 796 Sk (slovom Osemtisíc sedemstodevät' desiatšesť slovenských korún) do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet advokátky JUDr. J. K., K.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 3. júla 2003 doručené podanie Ing. S. M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. J. K., ktorým žiadal o preskúmanie postupu Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/99 z dôvodu zbytočných priet'ahov v konaní.

Sťažovateľ odôvodňuje svoju sťažnosť tým, že 17. júna 1991 podal pôvodne Mestskému súdu v Košiciach žalobu o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru a náhradu mzdy v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 701/91. Okresný súd 23. septembra 1997 rozhodol, že výpoveď daná žalobcovi je neplatná a pracovný pomer trvá aj naďalej, a nárok na náhradu ušlej mzdy vylúčil na samostatné konanie. Žalovaný sa proti rozhodnutiu okresného súdu odvolal a Krajský súd v Košiciach vo veci vedenej pod sp. zn. 13 Co 114/98 rozhodnutím z 1. decembra 1998 potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o určení neplatnosti výpovede. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 5. februára 1999.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 19 C 1375/99 o nároku na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru a o trovách z predchádzajúceho konania pojednával 13. januára 2000, pričom pojednávanie bolo odročené pre neprítomnosť žalovaného, a 25. mája 2000, keď pojednávanie bolo odročené

z dôvodu vyžiadania a doplnenia dokladov. Dňa 7. júna a 10. júla 2000 sa domáhal určenia termínu pojednávania, napriek tomu sa vo veci nekonalo.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 1375/99 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 645/98 konať bez zbytočných prietáhov a aby mu boli priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 319 968 Sk a úhrada trov konania.

Obidvaja účastníci ústavnému súdu písomne oznámili, že súhlasia, aby bolo upustené od verejného ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 7. októbra 2003 o. i. uviedol:

„Konanie o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru bolo vedené pod sp. zn. 19 C 106/93. Vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 23. 9. 1997, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5. 2. 1999 a ktorým bolo určené, že výpoveď daná žalobcovi žalovaným je neplatná a pracovný pomer trvá aj naďalej.

Vo veci uplatnenej neplatnosti výpovede bolo teda právoplatne rozhodnuté a v tejto časti podanej žaloby bol stav právnej neistoty sťažovateľa odstránený.

Návrh žalobcu na náhradu mzdy bol vylúčený na samostatné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 19 C 1375/99.

Vo veci bolo vytýčené pojednávanie na deň 13. 1. 2000, ktorého sa nezúčastnil ani jeden z účastníkov konania; žalobca (sťažovateľ) bez ospravedlnenia napriek tomu, že bol riadne a včas predvolaný (doručenie predvolania má vykázané dňa 17. 12. 1999).

Podľa záznamu, nachádzajúceho sa v spise, sa predmetný spis nachádzal v období od 13. 1. 2000 do 4. 2. 2000 na Generálnej prokuratúre SR v Bratislave, kde bol zaslaný na základe písomnej žiadosti tohto orgánu zo dňa 7. 1. 2000.

Termín ďalšieho pojednávania bol určený na deň 25. 5. 2000. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito a žalobcovi bola uložená povinnosť predložiť súdu listinné dôkazy.

Dňa 29. 1. 2001 požiadal Okresný súd Bratislava II o zapožičanie predmetného spisu, na základe čoho dal konajúci sudca dňa 31. 1. 2001 pokyn pre odoslanie spisu tomuto súdu.

Zrejme omylom bol spis zaslaný Okresnému súdu Bratislava I a po vrátení týmto súdom bol dňa 3. 4. 2001 odoslaný na Okresný súd Bratislava II, odkiaľ bol vrátený až dňa 21. 1. 2002.

V súčasnosti je vo veci určený termín pojednávania na deň 14. 10. 2003.

Vzhľadom na vyššie uvedení chronológiu vo veci vykonávaných úkonov je zrejmé, že v danom konaní skutočne vznikli prieťahy, ktoré boli čiastočne spôsobené samotným sťažovateľom, ktorý sa bez ospravedlnenia nezúčastnil vytýčeného pojednávania dňa 13.1. 2000. Obdobie nečinnosti zavinené súdom bolo spôsobené i objektívnymi dôvodmi, a to enormnou zaťaženosťou sudcov tunajšieho súdu, teda i vo veci konajúceho sudcu JUDr. P. K., v súdnom oddelení ktorého je 821 nevybavených vecí, čo mu neumožňuje vo všetkých pridelených veciach konať plynulo a bez prieťahov.“

II.

Konanie vo veci návrhu sťažovateľa začalo 17. júna 1991, keď podal návrh o neplatnosť výpovede a o náhradu mzdy podľa zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

Jurisdikcia ústavného súdu („rationae temporis“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993. Bez zreteľa na vznik právomoci ústavného súdu v rámci posúdenia základnej otázky - či sa vec sťažovateľa prerokovala na okresnom súde v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy bez zbytočných prieťahov - ústavný súd už konštantne prihliada aj na deň začatia konania na okresnom súde a na dobu, ktorá v konaní uplynula do 15. februára 1993 (III. ÚS 18/00).

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a spisu okresného súdu sp. zn. 19 C 1375/99 (pôvodne vedeného na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 19 C 701/91, neskôr na Obvodnom súde Košice pod sp. zn. 19 C 106/93) ústavný súd zistil nasledovný skutkový stav:

Okresný súd 23. septembra 1997 rozsudkom určil, že výpoveď daná žalovaným žalobcovi je neplatná, a nárok žalobcu na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie.

Za obdobie od doručenia návrhu okresnému súdu do 5. februára 1999, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu z 23. septembra 1997, ktorým okresný súd určil, že výpoveď daná žalobcovi dňa 20. februára 1991 je neplatná, a nárok na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie, okresný súd o uplatnenom nároku na náhradu mzdy vykonal tieto úkony:

Dňa 22. októbra 1993 vyžiadal od odporcu mzdový list sťažovateľa za rok 1990, ktorý mu bol doručený 10. novembra 1993. Sťažovateľ na pojednávaniach konaných 22. novembra 1991, 20. októbra 1993 a 17. decembra 1993 žiadal, aby okresný súd rozhodol, že výpoveď z 20. februára 1991 je neplatná, a zároveň žiadal priznať do právoplatného skončenia sporu i náhradu mzdy vo výške priemerného zárobku do 1. júna 1991. Okresný súd na pojednávaní 20. decembra 1993 vyhlásil rozsudok, ktorým určil, že výpoveď z pracovného pomeru je neplatná, a zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu mzdy. Tento rozsudok bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 5. septembra 1995 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Iné úkony týkajúce sa nároku sťažovateľa na náhradu mzdy v tomto období vykonané neboli.

Dňa 27. októbra 1999 bola veci o náhradu mzdy pridelená sp. zn. 19 C 1375/99, 23. novembra 1999 právny zástupca žalobcu doručil súdu upresnený žalobný návrh na náhradu mzdy spolu s prílohami, 13. decembra 1999 bol určený termín pojednávania na 13. január 2000, 30. decembra 1999 odporca žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že na súde prebieha medzi účastníkmi v tejto veci konanie vedené i pod sp. zn. 15 C 201/99. Pojednávanie konané 13. januára 2000 bolo odročené pre neprítomnosť žalobcu

a žalovaného na neurčito za účelom predvolania účastníkov. Dňa 3. mája 2000 určil termín pojednávania na 25. máj 2000, keď pojednávanie odročil na neurčito za účelom predloženia listín žalobcom, 7. júna 2000 žalobca doručil požadované doklady, 3. júla 2000 doručil žalobca ďalšie listiny, 10. júla 2000 žalobca predložil okresnému súdu prehľad o svojich príjmoch a žiadal určiť termín pojednávania, 5. októbra 2000 žalobca opätovne žiadal určiť termín pojednávania. Dňa 22. septembra 2003 súd určil termín pojednávania na 14. október 2003, ktoré bolo odročené za účelom vykonania dokazovania navrhnutého účastníkmi na pojednávaní, 17. októbra 2003 žalobca doručil okresnému súdu listinné dôkazy v zmysle rozhodnutia z posledného pojednávania, 23. októbra 2003 žalovaný doručil okresnému súdu vyjadrenie. Dňa 4. novembra 2003 bol ústavnému súdu doručený spis okresného súdu.

Zo spisu ústavný súd ďalej zistil, že na základe žiadosti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky jej bol spis zaslaný od 13. januára 2000 do 4. februára 2000 a na základe žiadosti Okresného súdu Bratislava II z 29. januára 2001 bol zaslaný Okresnému súdu Bratislava I od 31. januára 2001 do 26. februára 2001 (správne mal byť doručený Okresnému súdu Bratislava II), po jeho vrátení 26. februára 2001 bol 2. apríla 2001 zaslaný Okresnému súdu Bratislava II, ktorý ho vrátil okresnému súdu 14. januára 2002.

Ústavný súd ďalej zistil, že žalobca 10. júla 2000, 5. októbra 2000 a 16. januára 2001 požiadal okresný súd, aby vo veci nariadil pojednávanie a následne 23. novembra 2001 podal aj sťažnosť na prieťahy v konaní Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. Predseda okresného súdu, ktorému bola sťažnosť odstúpená na vybavenie, v odpovedi o. i. uviedol:

„Dňa 29. 1. 2001 Okresný súd Bratislava II požiadal tunajší súd o zapožičanie predmetného spisu, na základe čoho dal konajúci sudca dňa 31. januára 2001 pokyn pre odoslanie spisu. Z uvedeného dôvodu nebolo možné vo veci konať.

Predmetný spis bol tunajšiemu súdu vrátený až dnešného dňa a konajúci sudca bol upozornený na potrebu vo veci plynule konať.“

III.

Sťažovateľ sa podanou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia jeho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prierahov ...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne právoplatným rozhodnutím. K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu právnej neistoty iným, zákonom dovoľeným spôsobom.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka konania (2) a postup samotného súdu (3).

Ústavný súd pri vyhodnotení doterajšieho konania okresného súdu podľa troch označených základných kritérií dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné prierahy, je nárok na zaplatenie náhrady mzdy vyplývajúci z neplatného rozviazania pracovného pomeru. Ústavný súd konštatuje, že pracovnoprávny spor týkajúci sa náhrady mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru nie je skutkovo a právne zložitá vec. V týchto sporoch sa používala právna úprava prijatá v Zákonníku práce (zákon č. 65/1965 Zb. v znení

neskorších predpisov) a vo vykonávacích predpisoch upravujúcich poskytovanie mzdy. Výklad a používanie tejto právnej úpravy boli a sú stabilizované v pomerne rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, kde je upravená aj metodika postupu všeobecných súdov v týchto sporoch. Z konkrétnych okolností daného prípadu vyplýva, že okresný súd v tejto veci nevykonal v konaní ani prvotné úkony a k samotnému dokazovaniu a s tým spojeným právnym posúdením skutkového stavu pre rozhodnutie v merite veci vôbec nepristúpil. Prípadná skutková alebo právna zložitosť veci preto nemohla mať v danom prípade vplyv na vznik zbytočných prietáhov v konaní a v spojitosti s tým na možné porušenie práv sťažovateľa. Okresný súd ani nenamietol, že v prípade sťažovateľa ide o skutkovo a právne zložitý spor.

2. Sťažovateľ ako účastník súdneho konania pred okresným súdom neprispel k predĺženiu doterajšej doby konania. Z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol aktívny, 3 x žiadal okresný súd o určenie termínu pojednávania a jeho činnosť bola v súlade s § 6 Občianskeho súdneho poriadku. Je pravdou, že sťažovateľ sa 13. januára 2000 nezúčastnil pojednávania (bez ospravedlnenia), ale táto neúčast nemala vplyv na celkovú dĺžku konania. Pojednávanie bolo totiž odročené na neurčito za účelom výsluchu účastníkov konania z dôvodu, že sa ho nezúčastnil ani odporca, ktorý svoju neprítomnosť písomne 30. decembra 1999 ospravedlnil.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa, bol postup okresného súdu.

K postupu okresného súdu vo veci sťažovateľa treba uviesť, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom na konanie pre všetky štátne orgány spôsobom, ktorým vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné využívať. Aj citované ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku sú účinnými prostriedkami zabezpečujúcimi plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorého výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

Ústavný súd zistil, že okresný súd od 17. júna 1991 do 23. septembra 1997, keď rozhodol o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru sťažovateľa a nárok na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie, uplatnenému nároku na náhradu mzdy nevenoval žiadnu pozornosť, dôkazné prostriedky za účelom zistenia objektívnej pravdy nezadovážoval ani nevykonával, s výnimkou vyžiadania si mzdového listu sťažovateľa.

Ústavný súd zistil, že k zbytočným priet'ahom došlo najmä pre nečinnosť okresného súdu bez akejkoľvek zákonnej prekážky v období od 5. februára 1999, keď rozsudok sp. zn. 19 C 106/93, ktorým rozhodol o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a vec o nároku náhrady mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru vylúčil na samostatné konanie, nadobudol právoplatnosť, do 27. októbra 1999, keď veci vylúčenej na samostatné konanie bola pridelená spisová značka 19 C 1375/99, a prvý úkon vo veci okresný súd vykonal až 13. decembra 1999, keď určil termín pojednávania na 13. január 2000, a v období od 25. mája 2000, keď odročil pojednávanie na neurčito za účelom predloženia dôkazných prostriedkov, až do 22. septembra 2003, keď určil termín pojednávania na 14. október 2003, hoci žiadané dôkazné prostriedky mu žalobca doručil 7. júna 2000, 3. júla 2000 a 10. júla 2000, keď žiadal určiť aj termín pojednávania.

Aj inak činnosť okresného súdu bola nesústredená a neefektívna. Vyplýva to z toho, že 13. januára 2000 odročil prvé pojednávanie na neurčito za účelom predvolania účastníkov, pričom na ňom mohol určiť termín ďalšieho pojednávania. Urobil tak až 3. mája 2000, keď termín pojednávania určil na 25. máj 2000 (medzi týmito úkonmi nebol vykonaný žiadny úkon). Toto pojednávanie po vypočutí účastníkov konania odročil opäť na neurčito (i keď mohol obdobne ako pri prvom pojednávaní určiť na ňom ďalší termín pojednávania), pretože žalobcovi uložil doplniť písomné doklady k žalobe.

Ústavný súd vidí nesprávnu činnosť okresného súdu aj v tom, že nevenoval dostatočnú pozornosť oznámeniu žalovaného v spore „Zväzu slovenských vedecko-technických spoločností“ z 30. decembra 1999, ktorý uviedol, že na okresnom súde je vedené medzi týmito účastníkmi aj konanie sp. zn. 15 C 201/99 o tom istom návrhu.

Okresný súd sa týmto návrhom začal zaoberať až 22. septembra 2003, keď pri určení termínu pojednávania žiadal pripojiť označený spis.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty ohľadom tých práv, kvôli ktorým sa s'ťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.

Ústavný súd obranu okresného súdu spočívajúcu vo veľkom počte nevybavených vecí, v dôsledku čoho nie je možné vo všetkých veciach konať plynulo a bez zbytočných priet'ahov, neakceptoval.

V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezbavuje štát zodpovednosti za zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka pretrvávajúceho vysokého nápadu vecí a v tejto súvislosti neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných priet'ahov, preto obranu okresného súdu v tomto smere neakceptoval.

Vychádzajúc z týchto skutkových poznatkov a právneho hodnotenia ústavný súd uzavrel, že vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 1375/99 došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na konanie bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

V zmysle čl. 127 ods. 2 druhej a tretej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza účastník domáhajúci sa rozhodnutia súdu v jeho veci.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľ požadoval za porušenie ním označeného základného práva finančné zadosťučinenie vo výške 319 968 Sk. V tejto časti sťažnosť odôvodnil tým, že porušenie základného práva sťažovateľa z dôvodu zdlhavosti súdneho konania, ktoré sa vedie už od roku 1991, sa nedá presne vyčíslieť. Vychádzal zo svojho čistého priemerného platu

vo výške 3 333 Sk, pričom uvádza, že „vyplatenie tejto náhrady ušlej mzdy je v nedohľadne“. Duševná ujma, ktorá mu bola spôsobená, sa tiež nedá v peniazoch vyjadriť, rovnako ako ani rozpad rodiny a jeho manželstva.

V dôsledku toho (aj vzhľadom na dobu zbytočných prietáhov a nesprávnej a neefektívnej činnosti okresného súdu) považoval preto ústavný súd za potrebné rozhodnúť aj o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá sťažovateľovi vznikla, aj priznaním primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri jeho priznaní ústavný súd vychádzal z tej skutočnosti, že sťažovateľ si uplatnil nárok na ochranu základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov v spore, ktorého doterajšie trvanie nemožno ničím ospravedlniť. Podľa ústavného súdu nemožno spravodlivo žiadať od sťažovateľa, aby čakal na výsledok súdneho sporu, v ktorom sa rieši priznanie mzdového nároku z neplatne rozviazaného pracovného pomeru, takú neprimerane dlhú dobu, a nie je akceptovateľné, aby bol stav konania taký, ako bol zistený v prípade sťažovateľa.

Vychádzajúc čiastočne aj z odôvodnenia celej situácie sťažovateľom, z princípov spravodlivosti a z potreby zavŕšenia ochrany základných práv sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk (slovom Jednostotísic slovenských korún), ktoré je okresný súd povinný uhradiť v súlade s výrokom tohto nálezu, je za porušenie základného práva sťažovateľa dostatočnou náhradou nemajetkovej ujmy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Z tohto dôvodu pri určení výšky trov právneho zastúpenia vychádzal ústavný súd z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), podľa ktorého vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon právnej služby je jedna tretina výpočtového základu.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2002 dosahovala priemerná mesačná mzda zamestnanca Slovenskej republiky výšku 12 811 Sk.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania spolu vo výške 8 796 Sk, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom JUDr. J. K., K. Ústavný súd priznal právnomu zástupcovi úhradu za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti) každý v hodnote 4 270 Sk a dvakrát náhradu režijného paušálu po 128 Sk [§ 16 ods. 1 písm. a) a c), § 19 a § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z.].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2003